

OPONENTSKÝ POSUDEK KVALIFIKAČNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE:

Příloha k protokolu o státní bakalářské zkoušce.

DIPLOMANT: **NOVÁKOVÁ Alžběta**

Obor: Herectví ALD

OPONENT DIPLOMOVÉ PRÁCE: MgA. Kateřina Šplíchalová Mocová, Ph.D.

Alžběta Nováková ve své bakalářské práci *Autenticita hereckého projevu herců s mentálním postižením* zkoumá spolupráci herců profesionálů a herců s mentálním postižením. Jak název napovídá, rozebírá především jejich hereckou i osobní autenticitu, a to na základě vyskočilovské veřejné samoty, improvizací a zkoušení divadelní inscenace, ze které se kvůli koronavirové pandemii stal film.

Diplomatka má letitou „pečovatelskou“ i divadelní zkušenost v práci s lidmi s mentálním postižením. Zná dobře jejich potřeby, emoce, ale i jejich fantazii.

V první části práce nás stručně zavádí do terminologie související s retardací. Ve druhé kapitole pak svižně přechází k tématu autenticity. Chce herci s postižením věřit, jeho vystupování na jevišti má být věrohodné, je žádoucí, aby byl „plně přítomný“ na jevišti. Dále uvádí příklady, čeho všeho si specifický divadelník všímá, jakých detailů. Např. rozvázané tkaničky u boty. Má totiž touhu podělit se s divákem o to, co se právě děje, probrat s ním onu tkaničku a třeba si ji s jeho pomocí zavázat. Proto diplomantka zcela vhodně volí vždy divadlo bez tzv. čtvrté stěny, jak sama píše. Postupně dochází k závěru, že autentický neznamena přirozený. Dostává se na poněkud ztenčené ledy na pomezí filozofie, psychologie a divadla. Nicméně velmi elegantně a citlivě z tenkého ledu vybruslí a nabízí pojmy autenticity vědomé a nevědomé. Právě herci s mentální retardací mohou své diváky upoutat přirozeností, opravdovostí, spokojeností při pobývání na jevišti. A to dle A. Novákové především díky autenticitě nevědomé. Diplomantka se této problematice věnuje na jedné stránce, zasloužilo by si to však klidně stránky tři. V následující kapitole se dostává k improvizaci. *„Pro ukotvení toho, co já pojmenovávám jako autenticitu herců s mentálním postižením, jsem si vybrala právě pole divadelní improvizace, jejíž principy považuji za dobrý nástroj, na kterém mohu zkoumat, v čem herecká autenticita tkví. Hlavním z důvodů, proč jsem si za nástroj vybrala právě divadelní improvizaci je, že tím, že v improvizaci nevzniká fixovaný tvar, tak je o to více potřeba mít definované principy, na kterých divadelní tvorba stojí, aby se celé představení neztrácelo v nepřeborném*

množství náhodně se generujícího materiálu." S herci s mentální retardací pracuje s principy náhody, chyby, spontaneity, umění prosadit se i poodstoupit. Považuju to za skvělý výběr i herecký trénink.

Diplomantka vytváří hercům s mentální retardací bezpečný divadelní prostor, kde je možné vyjádřit názor, rozladění, emoci. Zkoumá také empatii a hravost specifických herců. Ve čtvrté kapitole objasňuje, co je autenticita z hlediska tzv. pozitivní psychologie. Naznačuje, že osobní pohoda herce, která v žádném případě nepopírá vědomí jinakosti, je klíčem k sebepoznání a možnosti, jak být autentický. V páté kapitole reflektuje projekt *Apropolis* (s odkazem na film na youtube). Ze stacionáře se zahradou se stalo fiktivní město, kdy profesionální herec v roli starosty vyzval své občany, aby odhalili a vyřešili, co se ve městě stalo za neštěstí. Zkoušení probíhalo formou improvizací, nápady procházely/neprocházely hlasováním, nebo byly také malovány, když se někomu nechtělo mluvit, až se došlo k hlavní dějové linii a vznikl film. Natáčecí štáb byl složený z herců s postižením, herců profesionálů, profesionálních muzikantů, profesionálního kameramana, režiséra a střihače.

V samotném závěru dochází diplomantka k potvrzení teze, že herecká autenticita specifických divadelníků je spíše nevědomá, jejich jednání se „neohýbá pod návaly sebekontroly a autocenzury.“ Tady by se dalo dlouze polemizovat. Ze své profesionální zkušenosti se specifickými herci mohou potvrdit, že autentický projev herce s postižením nastane na jevišti tehdy, kdy je sám se sebou v dané situaci spokojený, motivovaný, věří si. Když je v souladu s tím, co hraje. A především - když může ostatním ukázat, jaký má talent. Takováto autenticita je potvrzením jeho sebeúcty na divadelních prknech. Když se stydí, neví přesně, co hraje, obvykle ve hře zamrzne, je až paralyzovaný. (Ale to se stává i hercům profesionálům).

Bakalářská práce Alžběty Novákové je přehledná, logická, i když by si zasloužila ještě jednu jazykovou korekturu, po formální stránce splňuje požadavky na ni kladené.

Písemnou diplomovou práci k obhajobě **doporučuji**.

Otázky:

- Jak v praxi (na zkoušce) navádíte herce s postižením k tomu, aby jednal na jevišti autenticky, když zrovna není jeho povahovým rysem „být autentický“?
- Neplánujete předvést *Apropolis* i v jevištní variantě? Máte zkušenosti s reprízováním divadelní inscenace s herci s mentální retardací?

Návrh klasifikace A, B, C, D, E, F (bude doplněn v průběhu obhajoby):

Datum: 6.6. 2021

.....

p o d p i s